24 ԻՒՆԱՒԻ ՍԷՆԷ Ն. 4510 1907 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 10|23 ՇՈՒՄԱ ԻՐԹԷՍԻ 17 ՇԷՎԱԼ 1325)(10 ԹՐՇԻՒՆԻ ՍԱՆԻ 1323

ՄԷՋՄՈՒԱԻ ԱԽԹԱՐ

ԳՆԱՅ 30 ԲԱՐԱ

ԳՆԱՅ 30 ԲԱՐԱ

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
65, Grand'rue de Péra, Taxim, 65

ԱՊՕՆԷ ԳԻՐՑԱԹԼԱՐԸ — Սէնէլիկի 6 այլոլը

Իսթանպոլ իչին	Ղրուշ	60	35
Թաշրա իչին	»	85	45
Մէմալիքի էճնէպիէ իչին	Ֆրանկ	20	10

ԶԱՐՇԷՆՊԻՒՐ վէ ՇՈՒՄԱ ԻՐԹԷՍԻ
ԿԻԻՆԼԷՐԻ ՆԷՏՐ ՕԼՈՒՆՈՒՐ
Իլանաք իչին այրընա բազարլըգ :

مجموعهٔ اخبار
بك‌اوغلی تقسیم جاده‌سی نومرو ٦٥

ԻԽԹԱՐ

Ապօնէման վատէլերի եէթիշմիշ վէ եախօտ եէթիշմէք իւզրէ պուլունմըշ օլտուղընը խուսուսի մէքթուպլար իլէ թարաֆլարընա իշար էյլէտիկիմիզ միւհիմ էրէմ ապօնէլէրիմիզին, ղազէթալարընին տէվամընը արզու իթտիքլէրի հալտէ, օլ պապտէ իճապ իտէն ճէվապա միւսարաամլարընը իխթար վէ ըէճա իտէրիզ։

Ս. ՔԱՀԱՆԱՅԱՊԵՏՆ ԵՒ ԱՐԴԻԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Է.

Արդիականաց Ե.ըդ և վերջին աւարկութիւնն է. «Հարկաւոր չէ՞ր այս դատապարտութիւնը։ — կը պատասխանենք թէ բոլորովին հարկաւոր էր, վասն զի մի կողմանէ Արդիականութեան ալեծուփ և դիւրաթեք կերպարանքը, միւս կողմանէ Արդիականաց մեծ մասին բարեպաշտութիւնն ու բարի համբաւն՝ անփորձ կամ միամիտ անձանց մեծ վտանգ մը կ'ստեղծէին...։ Քրիստոսի Փոխանորդին պարտքն էր այսպիսի վտանգի մ'առջեւ իւր վեհաշուք ձայնը լսելի ընել՝ թէ՛ նոր զոհեր խնայելու համար, և թէ՛ համոզելու համար այս նորօրինակ քարոզիչներն որ իւրենց ուղին անել է, և պէտք է յետս դառնան, եթէ չեն ուզեր կորնչիլ և կորուսանել։

Որչա՛փ և դժպէտ լինի մարդկային մըտաց հրաժարիլ իւր սիրելագոյն տեսութիւններէն, կաթուղիկէ հոգւոյ մը համար քաղցր է միշտ՝ խոնարհիլ Ս. Քահանայապետին վճիռներուն առջեւ. ո՞չ ապաքէն ինքն իսկ Քրիստոս կը խօսի անոր բերնով. ո՛վ որ ունկն կը դնէ նմա, Քրիստոսի ևեթ կը հնազանդի, և գիտենք թէ ո՛չ երբեք այնչափ կը բարձրանայ մարդ որչա՛փ երբ կը խոնարհի Աստուծոյ առջեւ։ Այս մասին յոյժ գեղեցիկ ու սրտաշարժ օրինակներ չեն պակիր Եկեղեցական պատմութեան մէջ։ Ո՞վ չյիշեր ներհուն, գերահանճար, առաքինաճոխ և սրբաշունչ Ֆէնլոնի օրինակն, որ իմանալով իւր մի գրքին դատապարտութիւնը Հռովմի կողմանէ, անմիջապէս սրբազան բեմն ելաւ, և վսեմ խոնարհութեամբ իւր դատապարտութիւնը կարդալով առաջի ամենեցուն, յետս կոչումն ըրաւ ուռանց ո՛և է վերապահութեան, և իւր գերազանցօրէն մաքրափայլ ու հանրօգուտ կեանց մէջ այսպիսի շքեղ ու սքանչելի էջ մ'աւելցուց։ Կը յուսամ թէ ուշիմ Արդիականք Գամպռէլի Արքեպիսկոպոսին նըմանելու առիթը փախցնել և պատիւը մերժել չպիտի ուզեն։

Մտաւորական և բարոյական կարգի մէջ — ինչպէս և ամենուրեք — քանիո՞ն մխիթարիչ է ազնիւ հոգւոյ մը համար փնտռել, գտնել ու ճանչնալ իւր սխալն։ Որչա՛փ ծանր բեռներ կ'ինան մեր ուսերէն այս խոնարհ խոստովանութեան առջեւ։ Իսկ անոնք որ ինքզինքին անսխալ կամ անմեղաչական կարծելու աստիճան յիմարացած են ու չեն խնդրեր դարմանել իրենց սխալներն, կրօնի չանթերուն հետ կը լսեն նաեւ մարդկային իմաստասիրութեան յանդիմանութիւնն որ դարերու ձայնին արձագանգ՝ չդադրիր գոչելէ. «Սխալել մարդկային է, յամառել դիւային. Erraro humanum est, perseverare diabolicum.»

Աստուած զմեզ այսպիսի տկար ու դիւրագայթ բնութեամբ ստեղծելէ վերջ՝ այն ամենէն մեծ, քաղցր, սփոփիչ, բարոյացուցիչ և բարձրացուցիչ պարգեւն զոր շնորհած է մեզ՝ մեր սխալը ճանչնալու, յետս կոչելու և դարմանելու պարգեւն է այն։ Երանի՜ անոր որ իւր կենաց վերջին պահուն՝ Յաւիտենականութեան սեմոց վրայ՝ կարող պիտի լինի ինք իրեն ըսել. «Սխալներէ զերծ չեղայ ո՛չ մի գործոյ մէջ, բայց զամենն ալ դարմանելու փութացի։» Վա՛յ անոր որոյ համար մեռեալ սառ մ'է ևեթ այս գերազանց ճշմարտութիւնն. ափսո՛ս, քրիստոնէի անուամբ կարէ պարծիլ այնպիսին, բայց ո՛չ իրականութեամբ։ Եւ եթէ ստոյգ է որ անտեսեալ ճշմարտութիւնք իրենց վրէժը կը լուծեն վաղ կամ անագան, այնպիսի ճըշմարտութիւն մ'է այս որ իւր վրէժը կը լուծէ յաճախ գերեզմանէն անդին, մանաւանդ երբ խնդիրն ուսեալ կամ խորագէտ եկեղեցականաց վրայ է՝ ինչպէս են Արդիականաց դրդիչք և պարապլուիք ամենք։

ՎԵՐՋ

Ն. Ց. Վ. Փ.

ՅԻՇԱՏԱԿ

ՀՆԳԵՏԱՍԱՆ ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱՑ ՅՈԲԵԼԻՆԻ
ԿԱՏԱՐՄԱՆ

ՍՐԲՈՅՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՈՍԿԵԲԵՐԱՆԻ
ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԻՍ
ԵՒ
ԱՍՏՈՒԱԾԸՆԿԱԼ ՊԱՇՏՊԱՆԻ
ՍՐԲՈՅ ՏԱՃԱՐԻՍ

1907

Նոյեմբեր 13[26 Երեքշաբթի

ՕՐ ՏՕՆԱԿԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ

	ժ.	Ր.
Գիշերային և Առաւօտեան ժամերգութիւն	2	30
Զայնաւոր Պատարագ	4	30

Նոյեմբեր 16[29 Ուրբաթ

Պատարագ, Թափօր, Օրհնութիւն և Սրբութիւն Սրբոց դնի ի բազմոցի (Լատին արարողութեամբ)	2	45
Գիշերային և Առաւօտեան ժամերգութիւն	3	45
Ճաշու ժամերգութիւն	6	45
Երեկոյեան ժամերգութիւն	10	
Օրհնութիւն (Ասորի արարողթ.)	10	

Նոյեմբեր 17[30 Շաբաթ

Պատարագ և Օրհնութիւն (Յոյն-Մելքիթ արարողութեամբ)	10	30

Նոյեմբեր 18[1 Դեկտեմբեր Կիրակի

Պատարագ և Օրհնութիւն	2	
Գիշերային և Առաւօտեան ժամերգութիւն	2	30
Զայնաւոր Պատարագ Հանդիսադիր՝ Ամեն. Գերերջ. Հոգեւոր Տէր, ի ներկայութեան Առաքելական Նուիրակին	4	45
Երեկոյեան ժամերգութիւն, Քարոզ, Թափօր և Օրհնութիւն, Հանդիսադիր՝ Ամեն. Գերերջ. Հոգեւոր Տէր	10	

Ժողովրդապետութիւն
Ս. ՅՈՎՀԱՆ ՈՍԿԵԲԵՐԱՆ ԵԿԵՂԵՑ.

ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԻՆ ԱՐԱՐՉԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ, ՎԵՐՆԱԽՆԱՄ ՏԵՍՉՈՒԹԻՒՆ, ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՅԱՌԱՋԻՄՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ՅՈՐԴՈՐԱԿ

Ներկայացնող սա հետագայ ոտանաւորբանախօսութիւնը, որոյ մէն մի տողին առաջին և վերջին բառերը Այբուբենական յօրինուած են, վերջերս Կէլիպոլուի Հայ-Կաթողիկէ դպրոցին մէջ տեղի ունեցած Պարգեւաբաշխութեան հանդիսին ժամանակ, Կառավարութեան բարձր պաշտօնէից, դեր-հիւպատոսաց և հրաւիրուած 400է աւելի երկսեռ բազմութեան առջեւ, ուրիշ շատ մը տաճկ., հայեր., ֆրանս. ու յունարէն բանախօսութեանց, երգերու և կարդ մը հրահանգիչ ներկայացումներու միջեւ, Հայ ուսանողներուն մէկուն կողմէ կարդացուած է։

Ամեն աշխարհներ ու արարածներ,
կարծես բացեր են մեծ Աւետարան.
Բանականներս ալ զայն միշտ կը կարդանք,
կը խոստովանինք մէկ սիրտ, մէկ Բերան.
Գերագոյն Էակ Աստուած կայ անուշտ,
որ միշտ անպնին և միշտ Գերբնական.
Դէպ ի ո՞ւր ուրեմն փախչիս, ա՜նզգամ.
առջեւդդ կ'ելնէ անհընար Դարան.
Երկինք հրաշազարդ տե՛ս ինչ կը պատմէ.
անդ՝ արեւ, լուսին և չողեր կ'Եռան.
Ջեռուն ու սաղուն, երկրի կենդանիք,
խոտ, ծառ ու ծաղիկ գոգցես կը Ջեռան.
Էթերի թռչունք և ծովու ձկունք,
յոյժ յոյժ կը վխտան և միշտ կ'Էնանան.
Հնտիր սեռ, սերունդ ունին ամենքը,
ունելով որջ, բոյն կամ Ընդունարան.
Թո՛ղ թէ ատոնք մեզ երեւելիք են,
այլ Արարչական գաղտնեաց Թանգարան.
Ժպիրհ մարդ ինչպէս կարող է քնել,
աներեւութից հոծ Ժողովարան.
Իրաւ՝ այդ խորհուրդ խոր ու անքնին,
սակայն կայ ու կայ հաստատ Իրական.
«Լըսէ՛ դու, երկին, ունկն դի՛ր, երկիր».
Եսայի կ'ըսէ զայս Լակոնական.
«Խօսեցաւ Բարձրեալն, թէ եղն ու էշը
թէեւ ախոռի անասուն Խոտան.
«Ծանեան իրենց տէրն ու տիրոջ մսուր,
այլ՝ ո՜հ, Իսրայէլ իմ Ծառայական.
«Կազդուրուած թէեւ սերտ օրէնքներով
վիս չճանչնալով՝ չարերը Կորան».
Հայր մեր ի վերուստ գթալով մարդոց,
Միածին Որդին խրկեց Հաշտութեան.
Զայնը որոտաց Փրկչական Խաչէն,
թոթուեց մարդ մեղքը իր Զախողական.
Ղրկուած այն Ցիսուս աւետարանեց,
հաստատեց կրօնք, ինկաւ Ղեւտական.
Ճշմարիտ, բարի և գեղեցիկը,
իրր Հաւատ, Յոյս, Սէր՝ մեզ Ճանչցուեցան.
Մեռաւ կիրքերու եօթնապլուխ Հիդրայ,
եւ խաւար դարեր տակաւ Մարեցան.
Յաւէտ կը ծնին պէս պէս դիտութիւնք,
և ամեն արուեստք կը Ցառաջանան.
Նոր Ցոբելեաններ կը յիշատակուին,
կը սարքուին հանդէսք միշտ Նորանշան.
Շուրջերնիս նայինք, ո՛վ սիրելիներ,
ինչ է այդ բարեաց միջոց Շահեկան.
Ո՜հ, ուրիշ բան չէ, բայց միայն դպրո՛ց,
դպրոց է միջոց մեր բոլոր Ուսման.
Ճարժեր ուրեմն սրտով աշխատիլ,
մտքով սրանալ զերթ Զորեքթեւեան։
«Պատրաստել Տեառն ժողովուրդ կազմեալ»*
հոգւով ու մարմնով կիրթ ու Պատուական.
Զանա՜նք ուսմունքով պարենաւորուիլ,
չըլա՜նք թոյլ, ծոյլ, յոյլ՝ զերթ Ջլատական.
Ռահվիրայ են մեզ բարեխրատ Գիրքեր,
Կարդանք որ չըլլանք մաքով Ռամկական.
Սուրբ Լուսաւորչի սիրենք Հաւատքը,
ատելով ատենք չարասէր Սատան.
Վարուինք մարդոց հետ համերաշխաբար,
զի խաղաղութիւն՝ կեանքիս է Վահան.
Տխմարը մարդ չէ՝ խելք ու միտք չունի,
սա ինչո՞ւ ըսուի պատկեր Տիրական.
Բարունի թէեւ կոչուի մարդերէ,
և շատ գոյքերու տէր Բակերտական(*)
Ցաւալի է նա և կեանքը՝ թշուառ,
երազովք խաբուած իրր Ցուցական.
Իւիծուելով այսպէս հոգւով ու մարմնով,
կ'երթայ աշխարհէս խղճով Իւիծական.
Փարելի են, ո՜հ, հարուստ թէ աղքատ,
երբ բարի գործովք ըլլան Փութաջան.
Քով քովի եկան չիրմի քարակոյտ,
և սեւ հողակոյտ զոյգ մը Քնարան.
Օրհնաս մեր անդարձ, ամենուն մահ կայ,
անմա՜հ է միայն ՈՐ ԷՆ Օրհնաձայն։

ԽՈՐԷՆ ՔՀՆՑ. Կ. ՊԱՐԹԵՒԵԱՆ

ՇԱՐԳՏԱ.

ՖՐԱՆՍԷԶ ՐՈՒՀՊԱՆ ԹԱՐԻԳԱԹԼԱՐԸ

Աթիտէքի մուհիմմ մէգալէ՝ պիր Բարիզ ղազէթասընտա օգունմըշ տըր.

«Կէչէնտէ Մօնսէնեօր Բիէր Կասբարի իլէ ումուրը բուհանիէյի ֆէվգէլատէ իւզէրինէ ճէրէեան իտէն պիր միւլագաթ՝ Օսէրվաթօրէ Բօմանօ զազէթասընյա նէշր իտիրմիշ տիր։ Պու միւլագաթ, պիր չօգ տէֆալար իսպաթ օլունմըշ օլան մէվատտա հագգընտա ասլա վուգուֆլարը օլմաեարագ Ֆրանսա Մէճլիսի մէպուսանընտա պազը մէպուսլարըն մէվզուի պահս իթտիքլէրի Ֆրանսըզ բուհպան թարիգաթլարը մէսէլէսինի թէքրար մէյտանա գօյմուշ տըր։ Մօնս. Կասբարի՝ Վաթիգանըն պէօյիւք մէմուրլարընտան օլուպ, Օսէրվաթօրէ Բօմանօ զազէթասընա վագը օլան պէեանաթընը թէտգիգ իթմէք վէ պունտան պազը նէթիճէլէր չըգարմագ ֆայտէտէն խալի տէյիլ տիր։

«Պէեանաթը վագբատան, չիւպհէսիզ օլմագ իւզրէ, էվվէլա չու նէթիճէ չըգարըլըր քի, 1901 սէնէսինտէն պէրի Ֆրանսատա թէագիպ օլունան բօլիթիգա՝ թէէսսիր վէ նուֆուզումըզը արթըրմահա միւսայիտ պիր բօլիթիգա տէյիլ տիր։ Պիզիմ մէպուսլարըմըզ, քէնտի հուտուտլարընտան էօթէսինի կէօրմէյէ ալըշմամըշ օլտուգլարը ճիհէթլէ, բուհպանա գարշը օլան էֆքեար վէ մէպտէլէրին (հակակռբականութիւն) Ֆրանսանըն խարիճինէ տէ իխրաճ օլունապիլէճէկինի սատէտիանէ թէխայեիւլ իթմէքտէ տիրլէր։ Պազըլար, Քիւրսիի չէրիֆ իլէ գաթը մուխապէրէ իթմէքլէ, Ֆրանսանըն նուֆուզընա խալէլ կէլմէէճէկինի իտտաա իտիեօրլար, նասըլ քի Մ. Պիէնվընիւ Մարթէն՝ 1905 սէնէսի Ապրիլ 4իւնտէ իրատ իյլէտիկի նութգտա պու իտտաայը իթմիշ տիր։ Տիկէրլէրի տէ, նասըլ քի Մ. Մէսիմի վէ Մ. Տիւպիէֆ՝ 1906 Դեկտ. Շտէ Նէշր իթտիքլէրի բրօկ-

(*) Հրաշակերտ, հրաշալի։

(*) Աւետ. Ղուկաս Ա. 17։

բամլարընտա կէօսթէրմիշլէր տիր, Շարգ-տա Ֆրանսայզ բուհպանը իտարէսինտէ պուլունան մէքթէպլէրին թախսիսաթը, ա-գալի 6 այ զարգընտա թօքտան ալընըպ, ավամ իտարէսինտէ պուլունան մէքթէպ-լէրէ վէրիլմէսինի հիւքիւմէթէ թավսիյէ իտիեօրլար։ Սարլէր տէ, մէսէլա Մ. Օ-նօրէ Լէյկ, Մ. Ժագ Շօմիէ վէ Մ. Սթէկ, մէմալիքի էճնէպիյէտէ պուլունան բուհ-պան իտարէսի ալթընտաքի մէքթէպլէր-տէքի թէարիսաթ եէրինէ ավամ թէար-իսաթը գայիմ օլմասընը թէքլիֆ իթմէք-լէ իքթիֆա իյլէեօրլար։

«Հալպու քի պահսընը իթտիքլէրի մէմ-լէքէթլէրին ահվալինի պիլմէյէրէք մէսէլէյի քէսիպ ութան պու զամթլար, պիր թագըմ մուհիմմ խուսուսաթը նազարը էհէմմիյէթէ ալմահօրլար։ Էվվէլ էմիրտէ Ֆրանսանընն, քէնտի նուֆուզընը իճրա իլէն Քիւրսիի շէրիֆին մուավէնէթինէ միւհթաճ օլմա-տընը՝ թէմամիյլէ եանընը տըր։ Քէզալիք, Ֆրանսանընն՝ Քիւրսիի շէրիֆ իլէ գաթը միւնասէպաթը սիյասիյէ իթթիկինտէ, քէնտի նուֆուզընընն իճրասը խուսուսը-նա մատտի զարար կէօրմէյէճէկի տօղրու տէյիլ տիր, չիւնքի Ֆրանսա՝ բէք չօգ խուսուսաթճա Քիւրսիի շէրիֆ իլէ արիզ ու ամիգ ռուբէթտէ թէաթիի միւզաքէ-բաթա մէճպուր տըր։ Ֆրանսատա ալթը ռէ-նէտէն պէրի գապուլ օլունմըշ օլան գա-վանիյնի տախիլիէնին՝ մէմալիքի էճնէպի-յէտէքի մէքթէպլէր իւզերինտէ թէէսսիրի օլմասընը տա տօղրու տէյիլ տիր, չիւնքի գավանիյնի մէզքիւրէ ոէպէպիյէ միսիո-նարլըգլար՝ գավմիյեթլէրինի թէպտիլ ի-տիեօրլար, եանի բուհպան թարիգաթլա-ընը լաղվ իտէն հիւքիւմէթլէր՝ քէնտի լիսանլարընը էճնէպի մէմլէթէթլէրինտէ նէշրէ վասընթա օլան բէյտէրբէյ էքսիլմէքտէ օլտուղընը կէօրիւեօրլար։ Ալթը սէնէտէ, հաթթա տահա ուզուն պիր մէօհլէթ զարֆընտա՝ բուհպան թարիգաթլարը մէքթէպլէրինին գաբաթըլըպ, եէրինէ ավամ իտարէսի ալթընտա մէքթէպլէր գայիմ օլունապի-լէճէկի տէ, տօղրու տէյիլ տիր, զիրա ա-վամ իտարէսի ալթընտա պուլունան մէք-թէպ՝ բուհպան իտարէսի ալթընտա պուլը-նան մէքթէպտէն օն օն պէշ տէֆա զիեատէ մասրաֆլը տըր։ Շիմտիքի թախսիսաթ իլէ տէ, մէմալիքի էճնէպիյէտէ Ֆրանսըզճա թէա-բիսաթը պէօյիւք գըսմը ֆէտա իտիլմէք-սիզին, պու թէպէտտիւլ իճրա օլունա-մազ։ Բուհպան իտարէսինտէ մէքթէպլէր պուլունան եէրլէրին քեաֆֆէսինտէ՝ ավամ իտարէսինտէ մէքթէպլէր թէէսսիս օլու-նապիլէճէկի տախսի տօղրու տէյիլ տիր։ Էլ-հասը պիզիմ (Ֆրանսըզլարը), մէմալիքի էճնէպիյէտէ իճրա իթտիկիմիզ մէքթէպ-լէր հիմայէսինի թէրք իթտիկիմիզտէ, տի-կէր տէվլէթլէրին պու հիմաէյի հէման էլէ կէչիրմէք ֆիքրինտէ պուլունմատըգլարը տախի սահհի տէյիլ տիր։ Գօնսօլօսլարը-մըզին բաբօրլարընտան անլաշըլմըզը վէճհ-լէ, Իթալիա վէ Այմանիա պիւճէլէրի զաթէն պու ճիհէթ իչին հապը տըրլար։ Լաքին Մէճլիսի մէպուսանտա գօնսօլօս-լարըմըզ բարօրլարը վէ էճնէպի պիւճէ-լէրի օգունուեօր մը։

«Իմամ Մօնս. Կասբարինին պու սէօղ-լէրինտէ պէօյիւք պիր հագըգէթ մէվճուտ տըր։ Պալէատէքի եազըլանլարտան չու-բասը չիւպհէսիզ անլաշըլըեօր քի, պէզ, իթթիֆազ իթտիկիմիզ բուհանի բոլիթի-գամիզին նէթիճէլէրինտէն վագաս կէրի տուրամայըզ, ֆագաթ պու նէթիճէլէրի թահսիլ իտէպիլիրիզ։ Էկէր իսիմլէրինի վէրտիկիմիզ զաթլարին թավսիէ իթտիք-լէրի մէպլէքի թութար իսէք, մէմալիքի էճնէպիյէտէքի նուֆուզիմիզին մահվընը կէօզէ ալմալըյըզ։ Պէօյլէ պիր բոլիթիգա՝ հէր սուրէթլէ մուճիպի թէէսսիւֆ տիւր։

SOIRÈE D'HIVER VALSE

Իչպու վալս՝ Տ. Դ. Թօլայեան թարա-ֆընտան պիր սուրէթի լաթիֆէտէ թէր-թիպ իտիլմիշ օլուպ, Պէյօղլունտա ալէաթ վէ էտէվաթը մուսիգիէ սաթան քեաֆ-ֆէյի տիւքքեանլարտա սաթըլմագտա տըր։

ՊԱԼԹԱԶԱՐԵԱՆ-ՄԱՐԱՃԵԱՆ

ԻԶՏԻՎԱՃԸ

Բարիզտէ կէչէնտէ վուգու պուլան իշ-պու իզտիվաճ, զարիպ տիր քի, հալէա ալէմը մաթպուաթա սէրմաէյի պահս օլ-մագտան տուր օլմաեօր։ Նիչէ նիչէ եօլը եօլընը ագտը իզտիվաճ եախօտ ֆէսխը իզտիվաճլարտան հիչ պիրիսինէ պունը դատար էհէմմիյէթ վէրիլմէմիշ իսի։ Էլ-պէթթէ պունտա պիր հիքմէթ վար իսկ տէ, պու հիքմէթին ուզուն ուզատի իյ-զահը՝ զահմէթի տէյմէզ։

Մէզքիւր իզտիվաճըն Քիլիսէմիզճէ զայրը միւթէպէր վէ զայրը մուսատտագ ատտ օլընմասը լազըմ կէլտիկի եօլընտա պազը էֆքեարա գարշը սօն տէֆա Կ-Բաթրիգխանէմիզտէն զաղէթալար իլէ նէշր օլունան պէեաննամէի ըէսմինին, հէր տիւ-լիւ նէշրիեաթա խիթամ վէրէճէկի մէմուլ օլընմագտա վէ արթըգ պու մէսէլէյէ գա-բանմըշ նազարըյլա պագըլմասը իճապ ի-տէճէկի զանն իտիլմէքտէ իքէն, ըէֆի-գիմիզ «Արեւելք»ին, մէզքիւր պէեաննա-մէի ըէսմիյի բէնչէնպիհ կիւնքի նիւսխէ-սինտէ տէրճ իթթիքտէն սօնրա, իլավէ իթտիկի պիր ֆըգրատա, Տգթ. Պալթա-զարեանընն՝ Դաթօլիք Քիլիսէսինէ տէխա-լէթի վէ պու Քիլիսէնին գավանիյնի ան-քեամընճա իզտիվաճը մէսէլէսի հէտէֆի իթթիրազաթ օլմաեօր, անճագ միւմանիյէ, Էրմէնի Բաթրիգխանէսինէ մէնսուպ օլ-տըը հալտէ, զաթէն էվլի օլուպ օլմա-տըղընընն՝ պուրատտա Բաթրիգխանէմիզ թա-բաֆընտան Էրմէնի Բաթրիգխանէսինէ վէ եախօտ Բարիզտէ Դեր. Հ. Սերովբէ Վ. Ապտուլլահեան թարաֆընտան մահէլլի Էրմէնի Հոգեւոր Հովիւինէ, ուսուլը ճա-բիեէյ վէ նէզաքէթէ բիայէթէն սօրուլմա-մը օլտուղը հէտէֆը իթթիրազաթ օլուեօր։

Մալիւմ օլմագ կէրէք տիր քի, մէզքիւր իզտիվաճ, Բարիզտէ, Դաթօլիք Քիլիսէսի այինինճէ իճրա օլընտըղը ճիհէթլէ, մա-հէլլի Դաթօլիք Արքեպիսկոպոսը Գարտի-նալ Բիշար՝ բուհանիճէ վէ Բարիզ Պէլէ-տիյէսի (Mairie) միւլքիյէճէ, թագըգաթը լազըմէյլի, —քէնտի սէլահիյէթլէրի իճա-պընճա— պիլ իճրա, հէր իքի թարաֆընն զա-թէն էվլի օլմատըգլարընա գանաաթ հա-սըլ օլմասը իւզերինէ, արթըգ չուրայա պուրայա միւրաճաաթլա խթիֆսարը ըէյ-լիւզում կէօրիւլմէկէրէք, իզտիվաճընն իճ-բասընա մուվաֆագաթ կէօսթէրիլմիշ, վէ անճագ էրքէք վէ գըզ՝ միլլէթիմիզ էֆ-բատընտան օլտրգլարընտան վէ Հ. Սե-րովբէ Վ. Ապտուլլահեան տա, Ֆրանսա-տա ճէմաաթըմըզ Հոգեւոր Հովիւի պու-ընտրղընտան, ըէսմը իզտիվաճընն իճրա-սը՝ միւշարիլէյհ Գարտինալ թարաֆընտան միւմանիյէհ իհալէ գելընմըշ տըր։ Մամաֆիհի Պալթազարեան Լեւոն էֆ.ենին էվլի օլմասընը՝ Իւսկիւտար Ս. Խաչ նամ Էրմէնի քիլիսէսի իտարէսինտէն ալընմըշ օլան էվրագը ըէսմիյէ վէ տիկէր պազը միւթէպէր շահիալէր իլէ սապիթ օլտըղը կի-պի, Բարիզտէ, Հ. Սերովբէ Վ. Ապտուլ-լահեան տախի մահէլլի Էրմէնի Հոգեւոր Հովիւինտէն, Պալթազարեան էֆ.ենին էվլի օլմասընը պիտտէֆաթ իչիթմիշ, վէ իւչ նէֆէր Էրմէնի միւթէպէր թիւճճարը-նըն Բարիզ Օսմանը ժէնէրալ գօնսօլօսը մուվաճճէհէսինտէ վուգու պուլան շահա-տէթլէրի վէ իշպու շահատէթլէրի հավի օլարագ գալէմէ ալընըպ, գօնսօլօսը միւմանիյէհ իթա իտիլէն էվրագը ըէսմիյէ իլէ տէ թէհագգուգ իյլէմիշ տիր։

Կ-Բաթրիգխանէմիզին, էվվէլճէ պու իզ-տիվաճ թասավվուրընը բէք տէ թէրվիճ իթ-մէմիշ իքէն, չիմտի նէտէ՞ն թէրվիճ վէ թաս-տիգ իթտիկինէ տայիր ըէֆիգիմիզին վագը օլան միւթալէասընա կէլինճէ, Կ-Բաթրիգ-խանէմիզին էվվէլճէ կէօսթէրտիկի թէրէս-տիւտ՝ իշին քիւհնիւնէ հէնուզ քէսպը վու-գուֆ իթմէմիշ օլմասընան իլէրի կէլմիշ, ֆագաթ ախիրէն ալմըշ օլտըղը մալիւմաթա քէնտիսի տէ դանաաթ կէթիրտիքտէն սօն-րա, օլ պապտէ նէ՛ թէրէյտիւտէ, նէ՛ իւ-թիրազա մահէլլ գալմամըշ, վէ պու տէ-ֆա զաղէթալար իլէ նէշր իլէտիկի պէ-եաննամէյի ըէսմի տէ, մահզա պիր թագըմ իթթիրազաթ վէ շայեաթա բաղմէն, մէզ-քիւր իզտիվաճըն Դաթօլիք Քիլիսէսի ա-գայիտ վէ գավանիյնի ահքեամընա մու-վաֆքզ վէ պինապէրին միւթէպէր վէ մուսատտագ օլտուղընըն իլանընտան ի-պարէթ պուլունմըշ տըր։

Ըէֆիգիմիզ «Արեւելք», սօն նիւսխէ-միզտէ, պէեաննամէի ըէսմինին՝ Կ-Բաթ-րիգխանէմիզ թարաֆընտան եալընըզ «Բիւ-զանդիոն», «Մանզումէի էֆքեար» վէ «Ճէ-րիտէի Շարգիէ»յէ կէօնտէրիլտիկինի եաղ-արղըմըզ սըրատա, «Արեւելք»է տախի կէօնտէրիլմիշ օլտուղընը եաղմատըղըմըզը, քէնտիսինին պու պէեաննամէյի ըէսմի հագ-գընտա պէեանը միւթալէաթ իտէճէկինի քէչի իթտիկիմիզ աթֆ իթմիշ տիր քի, պու ֆիքր պիզճէ բէք ղարիպ կէօրինա-միւշ տիւր. չիւնքի պէեաննամէի ըէսմի՝ տիկէր ղաղէթալար իլէ պէրապէր «Արե-ւելք»է տախի կէօնտէրիլմիշ օլտուղը հալ-տէ, անը զիքր իթմէմէքլիկիմիզ՝ եա ալ-մըշ օլտուղըմըզ մալիւմաթըն նօգսան օլ-մասընա, եախօտ մաթպաաճա պիր սէհվէ աթֆ օլունապիլիր իսէ տէ, ըէֆիգիմիզին զանն իթտիկի կիպի պիր ֆիքրէ իսնատ իտիլէմէզ, զիրա պու ֆիքր էկէր տօղրու օլապիլէ, տիկէր հէր ղաղէթա իչին տա-խի էօյլէ պիր միւլահազա վարիտը խաթըր օլապիլէճէկինտէն, հիչ պիրինին իսմի զիքր իտիլմէմէսի լազըմ կէլիր իտի։ Իսմի, հէր հալտէ «Արեւելք»ին պու սօն ֆըգրասը՝ պիզճէ լաթիֆէ գապիլինտէն ատտ օլընմագ կէրէք տիր։

* * Պալէատէքի սաթըրլարը եապմըշ օլ-տուղըմըզ հալտէ, աթիտէքի ճէվապը ըէս-միյի ախզ իյլէտիք։

* * *

Կ-ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆ

Կ-ՀԱՅՈՑ

Պալթազարեան Լեւոն էֆ.ի ընդ Օր. Հայկանոյշ Մարաշեանի ամուսնութեան նկատմամբ Պատրիարքարանիս կողմանէ 3)16 Նոյեմբեր թուականաւ եղած Յայ-տարարութեան վրայօք «Արեւելք» լրա-գրոյ ըրած դիտողութեանց իբր պատաս-խան և լուսաբանութիւն հետեւեալ տե-ղեկութիւններն կը հաղորդուին։

1. Պալթազարեան Լեւոնի Պօլսէն չը մեկնած ազատ ըլլալուն և ո՛եւէ արգե-լիչ պատճառի մը ենթակայ չըլլալուն վը-կայագիրը օրինապէս և պաշտօնապէս ստացուեցաւ Սկիւտարի Ս. Խաչ Եկեղեց-ւոյ Աւագերէց Արժ. Տէր Խորէն Աւագ Քհնյ. Փափազեանի և Տաներէց Արժ. Վահրամ Քհնյ. Յակոբեանի ստորագրու-թեամբ և Թաղական Խորհրդոյ վաւե-րացմամբ տրուած 1907 Օգոստ. 8 թուակիր և 211 թուահամար վկայականով։ Հայոց Պատրիարքարանն ալ արդէն նոյն եկեղեցիէն պիտի առնուր այս ազատա-գիրը։

2. Նոյնին ի Բարիզ գտնուած ժամա-նակ ազատ մնացած ըլլալն Բարիզու. Հո-գեւոր Հովիւ Արժ. Վռամշապուհ Աւագ Քհնյ. Քիպարեանի կողմանէ քանիցս բե-բանացի զրուցուած է Ապտուլլահեան Դեր. Սերովբէ Վ.ին որն որ ասով չգոհանալով Լեւոնի ազատ ըլլալն երեք պատուաւոր ազգայնոց վկայութեամբ և Օսմ. Հիւպատա-սարանի հաստատմամբ ստուգած է զայն։ Բաց աստի ըստ Դաղղիական Տէրութեան օրինաց Թաղապետութեան դրան առջեւ մասնաւոր Յայտարարութիւն մը կախուած մնաց 15 օր շարունակ և ըստ Եկեղեցւոյ օրինաց նոյնին ամուսնութիւնը կատարելէ յառաջ Սէն Սիւլբիս եկեղեցւոյ մէջ հարկ եղած հրատարակութիւններն (publication des bans) երեք անգամ պաշտօնապէս եղած են և ոչ ոք ատոր կատարման արգելք մը գտնուիլն յայտնած է։

3. Պալթազարեան ամուսնանալու հա-մար կրօնափոխութիւն ըրած չէ այլ Լու-սաւորչական մնալով ամուսնացած է ըստ ընկալեալ սովորութեան Հռոմէական Ե-կեղեցւոյ որ կ'ընդունի խառն ամուսնու-թիւնը և ամուսնութենէ շուրջ ամիս մը յետոյ յօժարութեամբ Կաթողիկէ կրօնքը ընդունած է։

Որոյ ի հաւատս, եւն։ (Կնիք)

Բերա, 9)22 Նոյեմբեր 1907.

Կ-ԲԱԹՐԻԳԽԱՆԷ

ՀԱՎԱՏԻՍԻ

Կէչէն կիւն միւթէվէֆա էջմիածին Կաթողիկոսընընն իսթիրահաթը բուհը իչին Գում-գաբուտա Մայր Եկեղեցիտէ իճրա օլընան այինի բուհանիտէ հազըր պուլըն-մագ վէ պէյանը թաազիյէթ իթմէք իւզրէ պիր հէյէթը մախսուսէ կէօնտէրմիշ օլ-մալարընտան տօլայը, բիւթպ. Էրմէնի Բաթրիկի Օրմանեան էֆ. հաղրէթլէրի թարաֆընտան՝ Բաթրիգ վէքիլի Գեր. Տ. Գաբրիել Եպիսկոպոս Ճէվահիրճեան՝ Մայր եկեղեցի քահանայլարընտան Տ. Տրդատ քհնյ. Պօյաճեան իլէ չարչէնպիհ կիւնիւ Կ-Բաթրիգխանէմիզէ կէլէրէք, բիւթպ. Կ-Բաթրիգ էֆ. հազրէթլէրինէ իյատէի զիեարէթ վէ պէեանը թէչէքքիւր իթմիշլէր տիր։ Միւմանիյէհիւմա հագգլա-ընտա Կ-Բաթրիգխանէմիզտէ իհթիրա-մաթը մախսուսէ կէօսթէրիլմիշ տիր։

Ճէվահիրճեան Եպիսկ. վէ Պօյաճեան քհնյ.՝ Մօնս. Թաչչի ճէնապլէրինի, Պուլ-կար էկզարգը, Բում բաթրիկի, Էրմէնի Բրօթէսթանպարը Ազգապետի հաղարաթը-նը, սիւֆէրայը վէ սահիր զէվաթը տախի զիեարէթ իթմիշլէր տիր։

** Գատըքէօյ Միխիթարեան մէքթէպի ֆանֆար մուզիգասը իչին իգթիզա իտէն եէնի ալէաթ վէ էտէվաթը մուսիգիյէնին՝ պուքէրրէ Գերյ. Հ. Յովհաննէս Ս. Վ. Թորոս-եան թարաֆընտան ինտա իտիլմիշ վէ Վէ-նէտիքտէն չէհրիմիզէ կէօնտէրիլմիշ օլտը-ղը խապէր ալընմըշ տըր։

ԱԶԴ.— Յառաջիկայ Կիրակի, 11 Նո-յեմբեր, Ս. Յակոբայ Անկեղանոցիս Մատրան մէջ առաւօտեան ժամը 4]12ին (ը. Թ.) Զայնաւոր Պատարագ և Հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի մատուցուի, ի հանգիստ հոգւոյ Քիւպէլեան Լուչիա Մայրապետի։

Կը խնդրուի հանգուցեալին յարգոյ ազ-գականներէն ու բարեկամներէն ներկայ գտնուիլ սոյն միխիթարական արարողու-թեան։

(Կնիք Հոգաբարձութեան)

Բանկալթի, 9 Նոյեմ. 1907.

Մ. ՍԷՎԱՍԹՕԲՈՒԼՕՆԸՆ ՎԱՍԻԷԹԻ

Աթինատա վէֆաթ իթտիկինի եազը-ղըմըզ Մ. Գօնսթանթէն Սէվասթօբուլօ նամ Եունանը զէնկինին վասիյէթնամէսի կէչէն կիւն չէհրի մէզքիւրտէ աչըլմըշ տըր։ Միւթէվէֆա՝ ապրապա վէ թէալիւգաթ-ընա խայլի մուհիմմ միրաս պրագտըղը կիպի, Տէրիսաատէթ Բում ճէմաաթը միւ-էսսիսաթը իլմիէ վէ խայրիէսինէ տէ ա-թիտէքի վասիյէթլէրի իթմիշ տիր։

Պէօյիւք-ատատագի էէթիմխանէյէ 100 պին ֆր., Հէյպէլիտէքի ֆագիր գըզ չօ-ճուգլարը մէքթէպինէ 50,000 ֆր., Պէյ-օղլու ճէմիյէթի խայրիյէսինէ 25,000 ֆր., Պէյօղլու Բում ճէմաաթընընն սահիպսիզ չօ-ճուգլարընա 5000 ֆր., Ֆէնէր Բում մէք-թէպի քէպիրինէ 30,000 ֆր., լիսանլարա մախսուս պիր մէքթէպ, վէ գըզ չօճուգ-լարա մախսուս պիր եէթիմխանէ թէէսսի-սի իչին Բում բաթրիգխանէսինէ 100,000 ֆր., քիլիսէ թէզանթեաթընա մախսուս Սիլլօղոս իչին պիր մահէլլ ինչա իթմէք իւզրէ 12,000 ֆր., Ֆէնէրտէ ժօաքիում մէքթէպինէ 50,000 ֆր., վէ էտիպի Բում Սիլլօղոսընա 25,000 ֆրանգ։

Մ. Սէվասթօբուլօ՝ Եունանիսթանտա-քի միւէսսիսաթը խայրիէ վէ իլմիէյէ տէ խայլի իեանէլէր վասիյէթ իթմիշ տիր։ Մէզքիւր իեանէլէր իչինտէ էն մուհիմմէ-թինի զիյրտէ պէեան իտէրիզ. 20,000 լի-բաի ըսթէրլին Եունան զիրաաթ ճէմիյէ-թինէ, 12,000 լիրաի ըսթէրլին էհալի-նին օգուեաճաղը քիթապլար նէշրինէ վէ ամէլէյէ մախսուս պիր մէքթէպ ինչասը-նա, վէ 120,000 լիրաի ըսթէրլին տիկէր պազը ումուրը խայրիյէ քի, Տէրիսատ-էթ իչին ինտա օլունան պալէատէքի իեանէլէ տէ պունա տախիլ տիր։

ԹԱՀԹԱԴԱԼԷՏԻ ԳՕԼԷՐԱ

ԸԼՍՄԻ

Թախթա-գալէտէ Քէպապճը խանընտա գօլէրատան չիւպհէլի օլարագ միւսապ օլուպ վէգիաթ իտէն Զիւրիւք նամ չախսըն՝ Սէրվի-պրունընտա իճրա օլունան ֆէթհը մէյթ ամէլեաթընտա կէօրիւլէն ալէամէթ-լերէ նէզարէն, պունուն գօլէրա օլտուղը-նա հիւքմ իտիլտիկի՝ Մէճլիսի Սըհհիէտէ Ֆիլէմէնք տէլէկէսի թարաֆընտան իֆատէ օլունմըշ, վէ Շէհիր էմանէթինտէն կէ-լէն թէզքիրէնին մէալի տախի իֆատէյի վագբայը թէէյեիտ իլէ պէրապէր, մէզքիւր խան տէրունինտէքի հաճիլէր միեանընտա այնի ալէամէթլէր իլէ պիր քիշինին տա-հա բազար կիւնիւ խասթալանարագ, ճիւմլէսինին, գարարը սապգ վէճհէ տի-կէր հաճիլէր իլէ պէրապէր Գավագ թէ-հաֆֆիւզխանէսինէ կէօնտէրիլտիկինի պէ-հանտէն իպարէթ օլուպ, պու վուգուա-թըն տէրհալ Իտարէի Սըհհէյէ իխպարը լազըմէտէն օլտուղը հալտէ, խասթանըն, մէզքիւր խանտա պուլունան քէսան իլէ պէրապէր թէհաֆֆիւզխանէյէ կէօնտէրիլ-մէսինտէն վէ արատան 24 սաաթ կէչիք-տէն սօնրա Էմանէթը միշարիլէյհատան մալիւմաթ վէրիլմէսի՝ ուսուլ վէ գայտէյ քիւլլիէն մուխալիֆ կէօրիւլէրէք, պինաէն ալէյհ պէօյլէ պիր միւսապ վուգուլինտէ օնա կէօրէ մուամէլէի սըհհիէ իճրա օլունմագ իւզրէ, քէյֆիյէթին վագբթ կէչիրիլ-մէեէրէք Տարէի Սըհհէյէ պիլտիրիլմէսի իֆատէ, վէ իշարը վագբեա նէզարէն, մէրգում Զիւրիւքիւն գօլէրատան միւսա-պէն վէգիաթ իթտիկինէ հէյեթեթէ գանաաթ հասըլ օլմուշ, վէ տիկէր միւսապ հագ-գընտա հէնուզ թէտգիգաթը ֆէննիէ իճ-րա գըլընմատըղը ճիհէթլէ, չիւպհէլի ատտ օլունմըշ իսկ տէ, պէօյլէ խարիճտէն կէ-լիպ այրը պիր եէրէ գօնուլան վէ խանն-տա պուլունանլար իլէ պէրապէր թէհաֆ-ֆիւզխանէյէ նագլ օլունան գօլէրա միւ-սապընտան տօլայը Տէրիսաատէթին տա-վալը սըհհիէսինէ պօզուլմըշ նաղարբյա պագըլմայբզ, ֆագաթ ուսուլը գատմէ վէ նիզամաթը սըհհիէ իճապաթընտան օլ-տուղը իւզրէ, Տէրիսաատէթտէն չըգան պիլճիւմլէ սէֆինէլէրին բաթէնթալարընա, «Տէրիսաատէթտէ պիր հաճիլէր գաֆլէսի միեանընտա խարիճտէն ինթիգալ իթմէ գօլէրատան միւսապէն պիր վէգիաթ վու-գուա կէլտիկի կիպի, եէնէ գաֆլէի մէզ-քիւրէ միեանընտա պու խասթալըգտան չիւպհէլի պիր տէ միւսապ զուհուր իթտի-կի, վէ իշպու միւսապ իլէ գաֆլէի մէզ-քիւրէնին թէհաֆֆիւզխանէտէ այրը պիր եէրէ գօնուլտըղը» ֆըգրասընին տէրճ վէ չէրհի իլէ իքթիֆա օլունարագ, Խիւ-տա նէքէրտէ, չէհիրտէ պաշգա պիր գօ-լէրա միւսապը կէօրիւլիւր իսկ, Տէրի-սաատէթտէն պահրէն չըգանլարընն իլք ուղրատըղը Օսմանլը սրհհիէ մէրքէզլէրին-տէ մուայեէնէյի թըպպիէյէ թապի թու-թուլմաղէ պէրապէր, եօճուլարընն Տէրի-սաատէթ լիմանընտան հիյնի բիւքիւպէ-բինտէ տախի աթըպպաի սրհհիէ մարիֆէ-թիյէ մուայեէնէի թըպպիէէրինին իճրա, վէ գարատան շըմէնտըֆէր իլէ կիտէճէք եօճուլար իչին Սիրքէճի վէ Հայտար-բա-շա ըսթասիօնլարընտա այրը այրը մուա-եէնէի թըպպիէ իչիա օլունմասը, վէ Ռու-սիատա գօլէրա իլլէթինին տէվամընտան տօլայը օրատան կէլէճէք Ռուս հաճիլէրին-նին Սինօպ թէհաֆֆիւզխանէսինէ հէր նէ գատար հագգլարընտա թէտապիրի թէ-հաֆֆիւզիէ վէ թէպպիրիէ իչիա օլունսա պիլէ, Տէրիսաատէթէ իտխալինտէ թէհլի-քէ մէլհուզ իտուէի՝ վուգուաթը մէզքիւ-րէ իլէ միւսապէթ օլտուղընտան, պունտան պէօյլէ միւմիլէյհիւմ հաճիլէրին Տէրի-սաատէթէ վիսուլինէ միւսատէ օլունմա-յբզ, մէզքիւր թէհաֆֆիւզխանէտէ 5 կիւն գարանթինա պէքլէտիքտէն սօնրա, օրա-տան մախսուս վաքօրլարա իրքեապ օլուս-նուպ, իխթիլաթ իթտիրիլմէքտէքզն, Գա-բատէնիզ վէ Պահրը Սէֆիտ պօղազլարընտան կէչիրիլմէսի իլէ կիտէճէքլէրի եէրէ կէօնտէրիլմէսի, վէ պու վաքօրլարընն Սի-նօպտան Ռուս հաճիլէրինի ալտրգտան սօնրա Գավագ, Իզմիր վէ Պէյրութ կիպի մէվագբի սրհհիյէտէն, գարանթինա մէմուրլարընն նէզարէթի ալթընտա օլարագ պիլա իխ-թիլաթ պաշգա հաճիլէր ալմաեա միւսաա-տէ օլունմամասը, վէ միւմիլէյհիւմ հաճի-լէրին գարանթինալարընը իքմալ իթտիք-տէն սօնրա պիթթապի թէհաֆֆիւզխանէ-տէն իխրաճ օլունաճաղը ճիհէթլէ, վա-քօրլարա պինինճէյէ տէկին Սինօպ չէհրին-տէ պիր գաչ կիւն գալմալարը մէլհուզ օ-լուպ, պու միւտէթ զարֆընտա պունլարը իգամէթ իտէճէքլէրի մահէլլէրտէ աթըպպաի թըպպիէ մարիֆէթիյէ նէզա-րէթի սրհհիէյի տաիմէ ալթընտա թութու-լարագ, նէզաֆէթ վէ թէհարէթլէրինէ տիգգաթ օլունմասը խուսուսլարընա գա-բար վէրիլէրէք, սրհհիէյէ միւթէալլիգ մէվատտը իճապը իճրա գըլընմըշ օլտու-ղընտան, Տէրիսաատէթտէ պուլունան հա-ճի վաքօրլարընն տախի հաճի ալմագ իւզրէ Սինօպա կիթմէլէրի լազըմ կէլէճէ-կինտէն, միւմիլէյհիւմ հաճիլէր հագգըն-տա պէր մէնվալը մուհարբէր հիւքիւմէթը մահէլլիէճէ տիգգաթ, վէ տիկէր վաքօրլար իլէ Տէրիսաատէթէ ազիմէթլէրինէ մու-մանաաթ օլունմասը գընընտա Գասթէ-մոնի վիլայէթինէ էմր վէրիլմիշ վէ իգթի-զասը իչիա գըլընմըշ տըր։

* *

Համտ օլունն, Տէրիսաատէթտէ սրհ-հէթը ումումիէ պէր քէմալ օլուպ, չէհ-րին թանզիֆաթ վէ թաթհիրաթընա բէք զիեաաէ տիգգաթ վէ իթինա իտիլ-մէքտէ վէ մէվսիմ իճապաթընտան պուլը-նան խասթալըգլարատան պիլէ էսէր կէօ-րիւլէմէմէքտէ օլարը կիպի, աթըպպայը պէէեաիյէնին, եօհտէլէրինէ մէվատ օլան վէզայիֆի իչիա խուսուսընտա հէր վագբթ-տա վէ խուսուսիյէ չու սըրատա սայ ու զայրէթլէրի մէչհուտ պուլընաբղը վէ Քէպապճը խանընտաքի հաճիլէր միյանըն-տա չիւպհէլի աղրազ իլէ խասթալանան իքի քիշիտէն պիրիսի քէսպը իֆագաթ իթտիկի վէ իչպու խասթալըգտան տօլայը պիլա իֆաթէի զէման թէտապիրի լազը-մէյէ պիթթէվէսիւլ իճապ իտէնլէրէ մա-լիւմաթ իթա վէ տիկէր հաճիլէր հագգլա-րընտա տախի իճապաթը ֆէննիէ վէ նի-զամիէ թէմամէն իճրա օլունարագ, պուն-լարատան գըսմը քիւլլիսի սայէյի ինայէթ-վայէյի հազրէթը Խիլաֆէթբէնահիտէ միւ-րէֆֆիհէն Հիճազա վէ Տաիրէի Սըհիյէճէ թէնսիպի իճապ իտէնլէրին տախի տէրհալ վէ պիա իխթիլաթ Դավագ թէհաֆֆիւզ-խանէսինէ սէվգ վէ օրատա հէր տիւրլիւ էռպապը մահիչէթ վէ իսթիրահաթլարը իս-թիքմալ իտիմիշ օլարը՝ Շէհիր էմանէթի-նին իշարաթը բէսմիյէսինտէն անլաշըլմըշ տըր։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Շէհիր էմանէթի մէճլիսի պաշ քեա-թիպ մուավինի Սամի պէյ ուլէա էվվէլի, Ատանա էշրաֆընտան վէ մէճլիսի իտարէի վիլայէթ ազասընտան Հաճի պէյզատէ Սիւպհի բաշայա միրիմիրանի, Մապէյնը Հիւմաեուն շէֆրէ քեաթիպլէրինտէն Է-սատ վէ Մէքթէպը Թըպպիէյի Միւլքիէի Շահանէ սէրիրիաթը տախիլիէ մուալլիմի սանիսի վէ էմրազը ումումիէ մուավինի Բիզա Նուրի պէյլէրէ ուլէա սանիսի, Օր-ման վէ Մէատին նէզարէթի էնճիւմէն միւ-մէիյի Ահմէտ էֆ.յէ, Մէքթէպի Միւլքիէյի Շահանէ մուհասէպէճիսի Ճէմալ պէյէ, Էմ-լաքը Հիւմաեուն հէյեթը ֆէննիյէսինէ մէմուր բէսամ Թէրզեան էտվար էֆ.յէ վէ Պէշիքթաշ տաիրէի զապթասընտա միւ-թախտէմ բօլիս միւֆէթթիշի Մուսթաֆա պէյէ սանիէ միւթէմահիզ բիւթպէլէրի թէվճիհ. Վան վիլայէթի վալիլիկինէ՝ վէ-քեալէթինտէ պուլընան Հէքքեարի միւ-թէսարրֆը Ալի Բիզա պէյ հազրէթլէրի թայէին. Էտիրնէ վիլայէթի իսթինաֆ մահքէմէսի միւտտաի ումումի մուավին-լիկի՝ Դարէսի պիտայէթ մահքէմէսի ճէզա տաիրէսի բէյիսի Սատրգ էֆ.յէ, Դարէսի պիտայէթ մահքէմէսի ճէզա տաիրէսի բի-եաաէթի՝ Իզմիտ պիտ. մահքէմէսի ճէզա տաիրէսի բէյիսի Պէհէթ պէյէ, Իզմիտ պիտ. մահքէմէսի ճէզա տաիրէսի բիեա-սէթի՝ Էսկիշէհիր վիլայէթի իսթինաֆ մահ-քէմէսի միւտ. ում. մուավինի Խաչիկ էֆ.յէ, Իզմիտ պիտ. մահքէմէսի միւտ. ում. մուավինլիկի՝ Երթօղրուլ պիտ. մահ-քէմէսի միւտ. ում. մուավինի Մուսթա-ֆա Նաիլի էֆ.յէ, Երթօղրուլ պիտ. մահ-քէմէսի միւտ. ում. մուավինլիկի՝ Իզմիտ պիտ. մահքէմէսի միւտ. ում. մուավինի Պիւրհանէտտին պէյէ, Թէքիրտաղը թի-ճարէթ մահքէմէսի բիեաաէթի՝ Շեգուրա վիլայէթի իսթինաֆ մահքէմէսի ազաի սապրգասընտան Գրիգոր էֆ.յէ Թէֆվիզ. Մէարիֆ նէզարէթի թէֆթիշ վէ մուայենէ ազասընտան Ահմէտ Մուզաֆֆէր էֆ.յէ Ցնճի Մէճիտի, Մապէյնը Հիւմաեուն շիֆ-րէ քեաթիպլէրինտէն Իսատ պէյէ Ցնճի Օս-մանի, Այտըն միւթէաարրբֆը Մէհէմմէտ Ալի բաշանըն մահտումը Ամվի պէյէ Յիւն-ճիւ Մէճիտի Նիշանլարը իհսան պույրուլ-մըշ տըր։

ՏԱԽԻԼԻԷ

Տիւն, Սէլամլըգ բէսմը ալիսի Համի-տիէ ճամիսինտէ իճրա պույրուլմըշ տըր։

—Տիւն, Սէլամլըգ բէսմը ալիսինտէն սօնրա, չայեան պույրուլան միւսաատէի Սէնիյէ իւզէրինէ Իթալիա սէֆիրի՝ սուրէ-թը զայրը բէսմիյէտէ հուզուրը հազրէթը Բատիշահիյէ գապուլ պույրուլարագ, Զաթը հազրէթը Բատիշահիյէ Իթալիա գը-բալը թարաֆընտան կէօնտէրիլէն պիր նա-մէյի թագտիմ իլէմիշ տիր։

—Շէրէֆսուտուր պույրուլան էմր ու ֆէրմանը հազրէթը Բատիշահի մուճիպին-էէ պիր թագըմ ֆագիր հաճիլէր տախի վաքօր նավուլլարը թէսվիյէ օլունարագ Գօնիա վաքօրլյա տիւն Հիճազա կէօնտէրիլ միշլեր տիր։

—Եունան հիւքիմէթի թարաֆընտան Այտըն վիլայէթի բօլիս միւտիրի Մազհար պէյէ վէրիլէն Հիւնճիւ բիւթպէտէն Սա-վէօր նիշանընին գապուլինէ միւսաատէի սէնիէ երգան պույրուլմըշ տըր։

—Էնգարէնին վէ Էսկիշէհրին պաղը քէօյ վէ գասապալարը էհալիսինտէն պիր գըսմընին մահսուլը պօղուլմըշ վէ թօ-խումլըգա իհթիեաճլարը օլտուղը անլա-շըլմըշ օլտուղընտան, թահգրգաթը լա-զըմէնին իճրասըյա իճապընա պագըլմա-սը՝ մէրճիինտէն Նաֆիա նէզարէթինէ ի-շար օլունմըշ տըր։

—Էրպապը ֆէսատ իլէ պիրլէշէրէք, թէֆէվվիհաթը պէտիահանէտէ պուլընան Շիւքրի պինը Հաճի Սայիտին, վէ Ռու-մանիայա ֆիրար իտէրէք նէշրիեաթը մու-զիրրէյէ իճթիհատ իտէն Իպրահիմ էմէմին Մահքէմէյի Ճինայէթտէ մուհաքէմէլէրի իճրա օլընմագ իւզրէ ճինայէթլէ իթհամ-լարընա գարար վէրիլտիկինտէն, տէրտէթ-լէրի վէ մահքէմէի մէզքիւրէ թէվզբֆխա-նէսինէ թէալիմլէրի իչին Տէրսաատէթ Հէյ-

Իչթէ Բօֆէն, մէզպուրէնին եազմըշ օլտուղը պիր մէքթուպտան պու խուսուսը անլամըշ, ֆագաթ գատըն, օ մէքթուպ-տա, եալընըզ օ չօճուղըն, մէրճիինտէ բէյտէր վէ վալիտէսի մէճճուլ տէյի գայտ իտիմիշ օլտուղընը պիլտիրմիշ իտի։ Մէզպուրէ, քեամիլէն խալի պիր էվէ կիտէրէք, եանընտա եալընըզ պիր էպէ գատըն վէ գապա Պրբթանիա լիսանըյլա թէէլլիւմ իտէն պիր խըզմէթճի գարըտան պաշգա քիմսէ օլ-մահարագ վաղը համլ իթմիշ իտի։

Լաքին մէզքիւր մէքթուպտա, մէշրու-օլան էվլատը հագգընտա հիչ պիր չէյ պիլ-տիրմէմիշ իտի։

Զէվճի՝ «չօճուղընն սինին բիւշտ պա-լիզ օլուբտա, նէ օլտուղընը օլ վագբթ սէօյլէրիմ» տէյի վատ իթմիշ իքէն, պիր-տէն պիրէ վէֆաթը իւսթէ կէլտիկինտէն, օլ պապատ հիչ պիր չէյ սէօյլէյէմմիշ իտի։

Գատըն տա, քէնտի էօլիւմիւ եագընն օլտուղընը հիսս իթտիկինտէն, կէօյա իշ-տէն պահա իթմէք վէսիլէսիյէ, Անտրէ Բօֆէնին նէ օլտուղընը անլամագ իւզրէ, մէրգումըն ֆամիլեասընա մէքթուպպար եազմըշ իտի։

Ունու Ժէրար տախի անլամըշ օլտու-ղընտան, մուճիպինճէ հարէքէթ իթտի։

Ժէրար, Ֆրանսայա կէլիր կէլմէզ, քէն-տիսինի ֆէվգէլատէ ալէագատար գըլան պիր մագսէտի պաշա չըգարմահա ուղ-բաշը։

Տայրսը Բօֆէն, կէնճ էվլէնմիշ վէ էվ-լատ սահիպի օլմուշ իսկ տէ, վագթիյլէ պիր գատըն իլէ իւլֆէթ բէյտա իթմիշ օ-լուպ, պունու օլ զէմանա գատար կիզլի թութմուշ իքէն, եէկէնինին Թրանսվալ-տան էմնահ հարէքէթինտէ պու սըրրը օ-նա աչմահա մէճպուր օլմուշ իտի։

Մէրգում, օ խաթրբէյի ունութմագ իսթէմէքէ պէրապէր, էօմրիւնիւն կէօ-նակէօն ահվալի սըրասընտա աճը աճը ֆիքրինէ կէլմէքտէ իտի։

Օ գատըն, վազիֆէթէն պիր էճնէպի մէմլէքէթինտէ պուլունան պիր մէմուր իլէ էվլէնմիշ օլուպ, պու մէմուր՝ ավտէ-թինտէ հագբդէթէ վագբֆ օլմուշ իտի։ Շէօյլէ քի քէնտի սուլթինտէն օլմահարագ տիւնեահա կէլմիշ օլան պիր չօճուղը՝ պիր եէրէ կէօթիւրմիշ, ֆագաթ նէրէյէ կէօ-թիւրտիկիւնիւ սէօյլէմմիշ իտի։

Մէրգում վէֆաթ իթմիշ, վէ կէնճ չաղընտա տուլ գալմըշ օլան մատամ տը Լանգ-րէյ՝ իքինճի տէֆա էվլէնմիշ, ֆագաթ օ տախի տիւչար օլտուղը պիր խասթալըղընն իճապ իթտիրտիկի ամէլեաթ նէթիճէսինտէ թէրքի հահաթ իթմէքլէ, Ժէրար, բէյտէր վէ վալիտէսինտէն գալան միրատա սահիպ օլարագ, ազ վագբթտա պու բա-բայը թիւքէտիպ, նէտէն սօնրա, կէչիր-տիկի էօմրիւն սուի նէթիճէլէրինի անլա-մըշ, վէ—պիր գաչ քէրրէ սէհվէն ամճա տէ-միշ օլտուղըմըզ—տայրսընին նաասիհաթլա-ը՝ քէնտիսինի ագբլաթմըշ վէ բարանընն գըյմէթինի թանրթմըշ իտի։ Հաթթա պիր գատընընն խիեանէթինի կէօրտիւկիւնտէն, պիւթիւն գատընլար իւզէրինտէն էմնիյ-եէթի գալգմըշ իտի։

Տայրսը՝ Ժէրարա չու նասիհաթը վէր-միշ իտի.

— Բարիզէ ավտէթ իտէր իթմէզ, տա-վա վէքիլլէրի սընընքինա գայտ օլունմագ իւզրէ իգթիզա իտէն մուամէլէյի իճրա իթմէլիսին։ Ինսան, տաիմի պիր իշ իլէ մէշղուլ օլուբտա, հէր տիւրլիւ տիվանէ-լիքլէրտէն կէրի տուրուր։

Պունու Ժէրար տախի անլամըշ օլտու-ղընտան, մուճիպինճէ հարէքէթ իթտի։

Ժէրար, Ֆրանսայա կէլիր կէլմէզ, քէն-տիսինի ֆէվգէլատէ ալէագատար գըլան պիր մագսէտի պաշա չըգարմահա ուղ-բաշը։

Տայրսը Բօֆէն, կէնճ էվլէնմիշ վէ էվ-լատ սահիպի օլմուշ իսկ տէ, վագթիյլէ պիր գատըն իլէ իւլֆէթ բէյտա իթմիշ օ-լուպ, պունու օլ զէմանա գատար կիզլի թութմուշ իքէն, եէկէնինին Թրանսվալ-տան էմնահ հարէքէթինտէ պու սըրրը օ-նա աչմահա մէճպուր օլմուշ իտի։

Մէրգում, օ խաթրբէյի ունութմագ իսթէմէքէ պէրապէր, էօմրիւնիւն կէօ-նակէօն ահվալի սըրասընտա աճը աճը ֆիքրինէ կէլմէքտէ իտի։

Օ գատըն, վազիֆէթէն պիր էճնէպի մէմլէքէթինտէ պուլունան պիր մէմուր իլէ էվլէնմիշ օլուպ, պու մէմուր՝ ավտէ-թինտէ հագբդէթէ վագբֆ օլմուշ իտի։ Շէօյլէ քի քէնտի սուլթինտէն օլմահարագ տիւնեահա կէլմիշ օլան պիր չօճուղը՝ պիր եէրէ կէօթիւրմիշ, ֆագաթ նէրէյէ կէօ-թիւրտիկիւնիւ սէօյլէմմիշ իտի։

ԽԷԹԱ

ԳԷՕՑԻԻՔ ԲԱԳԻՊԷ

Ժէրար, օ ագչամը Ֆօպուր Բուասօ-նիէտէ թիւճճար օլան զէնկին ագրապաը խանէսինտէ թաամ իտէճէք իտի, զիրա մէրգումըն հէնուզ չօճուգ օլտուղը զէման վէֆաթ իթմիշ օլան բէտէրի՝ Ֆրանսանընն էն էսկի ասըլզատէ ֆամիլեալարընտան պիրինէ մէնսուպ օլուպ, վալիտէսինին թարաֆը իսկ, Բարիզին մէշհուր օլան Բուասօնիէր սէմթի թիւճճարընտան իտի։

Ժէրար տը Լանգրէյին բէտէրի, էվ-լէնտիկի զէման, զէվճէսի մատմազէլ Ժիւ-լիէթ Բօֆէնէ բարլագ պիր իւնվան կէ-թիրմիշ իտի իսկ տէ, սըհհէթի միւհթաճը թէտավի օլտուղընտան, պիր գաչ սէնէ զարֆընտա պու թէտավի ուղրունա բէք չօգ բարալար սարֆ օլունտըգտան սօնրա, մէրգում վէֆաթ իթմիշ, վէ կէնճ չաղընտա տուլ գալմըշ օլան մատամ տը Լանգ-րէյ՝ իքինճի տէֆա էվլէնմիշ, ֆագաթ օ տախի տիւչար օլտուղը պիր խասթալըղընն իճապ իթտիրտիկի ամէլեաթ նէթիճէսինտէ թէրքի հահաթ իթմէքլէ, Ժէրար, բէյտէր վէ վալիտէսինտէն գալան միրատա սահիպ օլարագ, ազ վագբթտա պու բա-բայը թիւքէտիպ, նէտէն սօնրա, կէչիր-տիկի էօմրիւն սուի նէթիճէլէրինի անլա-մըշ, վէ—պիր գաչ քէրրէ սէհվէն ամճա տէ-միշ օլտուղըմըզ—տայրսընին նաասիհաթլա-ը՝ քէնտիսինի ագբլաթմըշ վէ բարանընն գըյմէթինի թանրթմըշ իտի։ Հաթթա պիր գատընընն խիեանէթինի կէօրտիւկիւնտէն, պիւթիւն գատընլար իւզէրինտէն էմնիյ-եէթի գալգմըշ իտի։

Տայրսը՝ Ժէրարա չու նասիհաթը վէր-միշ իտի.

— Բարիզէ ավտէթ իտէր իթմէզ, տա-վա վէքիլլէրի սընընքինա գայտ օլունմագ իւզրէ իգթիզա իտէն մուամէլէյի իճրա իթմէլիսին։ Ինսան, տաիմի պիր իշ իլէ մէշղուլ օլուբտա, հէր տիւրլիւ տիվանէ-լիքլէրտէն կէրի տուրուր։

Համտ օլունն, Տէրիսաատէթտէ սրհ-հէթը ումումիէ պէր քէմալ օլուպ, չէհ-րին թանզիֆաթ վէ թաթհիրաթընա բէք զիեաաէ տիգգաթ վէ իթինա իտիլ-մէքտէ վէ մէվսիմ իճապաթընտան պուլը-նան խասթալըգլարատան պիլէ էսէր կէօ-րիւլէմէմէքտէ օլարը կիպի, աթըպպայը պէէեաիյէնին, եօհտէլէրինէ մէվատ օլան վէզայիֆի իչիա խուսուսընտա հէր վագբթ-տա վէ խուսուսիյէ չու սըրատա սայ ու զայրէթլէրի մէչհուտ պուլընաբղը վէ Քէպապճը խանընտաքի հաճիլէր միյանըն-տա չիւպհէլի աղրազ իլէ խասթալանան իքի քիշիտէն պիրիսի քէսպը իֆագաթ իթտիկի վէ իչպու խասթալըգտան տօլայը պիլա իֆաթէի զէման թէտապիրի լազը-մէյէ պիթթէվէսիւլ իճապ իտէնլէրէ մա-լիւմաթ իթա վէ տիկէր հաճիլէր հագգլա-րընտա տախի իճապաթը ֆէննիէ վէ նի-զամիէ թէմամէն իճրա օլունարագ, պուն-լարատան գըսմը քիւլլիսի սայէյի ինայէթ-վայէյի հազրէթը Խիլաֆէթբէնահիտէ միւ-րէֆֆիհէն Հիճազա վէ Տաիրէի Սըհիյէճէ թէնսիպի իճապ իտէնլէրին տախի տէրհալ վէ պիա իխթիլաթ Դավագ թէհաֆֆիւզ-խանէսինէ սէվգ վէ օրատա հէր տիւրլիւ էռպապը մահիչէթ վէ իսթիրահաթլարը իս-թիքմալ իտիմիշ օլարը՝ Շէհիր էմանէթի-նին իշարաթը բէսմիյէսինտէն անլաշըլմըշ տըր։

Ինսան, Տէրիսաատէթտէ սրհ-հէթը ումումիէ պէր քէմալ օլուպ, չէհ-րին թանզիֆաթ վէ թաթհիրաթընա բէք զիեաաէ տիգգաթ վէ իթինա իտիլ-մէքտէ վէ մէվսիմ իճապաթընտան պուլը-նան խասթալըգլարատան պիլէ էսէր կէօ-րիւլէմէմէքտէ օլարը կիպի, աթըպպայը պէէեաիյէնին, եօհտէլէրինէ մէվատ օլան վէզայիֆի իչիա խուսուսընտա հէր վագբթ-տա վէ խուսուսիյէ չու սըրատա սայ ու զայրէթլէրի մէչհուտ պուլընաբղը վէ Քէպապճը խանընտաքի հաճիլէր միյանըն-տա չիւպհէլի աղրազ իլէ խասթալանան իքի քիշիտէն պիրիսի քէսպը իֆագաթ իթտիկի վէ իչպու խասթալըգտան տօլայը պիլա իֆաթէի զէման թէտապիրի լազը-մէյէ պիթթէվէսիւլ իճապ իտէնլէրէ մա-լիւմաթ իթա վէ տիկէր հաճիլէր հագգլա-րընտա տախի իճապաթը ֆէննիէ վէ նի-զամիէ թէմամէն իճրա օլունարագ, պուն-լարատան գըսմը քիւլլիսի սայէյի ինայէթ-վայէյի հազրէթը Խիլաֆէթբէնահիտէ միւ-րէֆֆիհէն Հիճազա վէ Տաիրէի Սըհիյէճէ թէնսիպի իճապ իտէնլէրին տախի տէրհալ վէ պիա իխթիլաթ Դավագ թէհաֆֆիւզ-խանէսինէ սէվգ վէ օրատա հէր տիւրլիւ էռպապը մահիչէթ վէ իսթիրահաթլարը իս-թիքմալ իտիմիշ օլարը՝ Շէհիր էմանէթի-նին իշարաթը բէսմիյէսինտէն անլաշըլմըշ տըր։

Իչթէ Բօֆէն, մէզպուրէնին եազմըշ օլտուղը պիր մէքթուպտան պու խուսուսը անլամըշ, ֆագաթ գատըն, օ մէքթուպ-տա, եալընըզ օ չօճուղըն, մէրճիինտէ բէյտէր վէ վալիտէսի մէճճուլ տէյի գայտ իտիմիշ օլտուղընը պիլտիրմիշ իտի։ Մէզպուրէ, քեամիլէն խալի պիր էվէ կիտէրէք, եանընտա եալընըզ պիր էպէ գատըն վէ գապա Պրբթանիա լիսանըյլա թէէլլիւմ իտէն պիր խըզմէթճի գարըտան պաշգա քիմսէ օլ-մահարագ վաղը համլ իթմիշ իտի։

Լաքին մէզքիւր մէքթուպտա, մէշրու-օլան էվլատը հագգընտա հիչ պիր չէյ պիլ-տիրմէմիշ իտի։

Զէվճի՝ «չօճուղըն սինին բիւշտ պա-լիզ օլուբտա, նէ օլտուղընը օլ վագբթ սէօյլէրիմ» տէյի վատ իթմիշ իքէն, պիր-տէն պիրէ վէֆաթը իւսթէ կէլտիկինտէն, օլ պապատ հիչ պիր չէյ սէօյլէյէմմիշ իտի։

Գատըն տա, քէնտի էօլիւմիւ եագընն օլտուղընը հիսս իթտիկինտէն, կէօյա իշ-տէն պահա իթմէք վէսիլէսիյէ, Անտրէ Բօֆէնին նէ օլտուղընը անլամագ իւզրէ, մէրգումըն ֆամիլեասընա մէքթուպպար եազմըշ իտի։

եէթը իթհամիյէսինաէն ախզ ու կիրիֆթ միւզէքքէրէսի նէչը օլընմըշ տըր։

—Կէչէն կիճէ Թէրէ-պաշը թէսթիսսը գարուսընտա 8-9 եաշընտա պիր տիլէնճի չօճուղը՝ եարը տօնմուշ հալտէ բարմագը-ղա տայանմըշ օլարագ պուլընմըշ, վէ տէլրհալ մէզքիւր թէսթիսս միւտիրի Սթավ-րօ էֆ·յէ քէյֆիյէթ խապէր վէրիլմէքլէ՝, միւմայլէյ՝ չօճուղը քէնտի էվինէ կէօն-տէրմիշ վէ իճապ իտէն մուավէնէթ սա-յէսինտէ, չօճուզ քէնտիսինի պուլարդընտա, իսմի Անասթաս օլարդընը, վէ Թէ-քիրտաղընտան կէթիրիլիպ, պիր գարբյա թէսլիմ իտիլտիկինի վէ պու տա քէնտիսի-նի 15 կիւնտէն պէրու տիլէնճիլիկէ մէճ-պուր իթտիկինի պէհան իյէմիշ տիր։ Զա-պըթաճա թահգըզաթ իճրասընյա, գարընը՝ պու չօճուղը 100 ղշ. վէրէրէք Գալաթասա սաքին պիր տէրիֆաէն ալալընը վէ հէր այ մէրգումա 160 ղշ. վէրմէյի թէահիւտ իյէտիկի անլաշըլմըշ տըր։ Գարը թէվգըֆ իտիլմիշ վէ չօճուղը կէթիրէն տէ արան-մագտա պուլընմըշ տըր։

—Սէյիար ասքէր գօլարը մարիֆէ-թիյէ, Մանասթիրտա Էրզօվա գարիյէ-սինտէ Իլիա նամ չագրի մէշհուր թէյէֆ ի-տիլտիկի կիպի, մէշհուր բէիսը էշգընա Անթօն տախի տէրտէսթ օլընմըշ տըր։ Քէ-զալիք Գոչօ վէ Միխալ նամ տիկէր իքի չագը իլէ Եօրկի իսմինտէ պիր իւշիւնճիւ չագը՝ Ֆլօրինա գազասընտա թուԹուլմըշ-լար տըր։ Եօրկինին խանէսինտէ իճրա օ-լընան թէհարրիհաթ նէթիճէսինտէ, Պուլ-կար էշգյասը հագգընտա պաղը էվրագ պուլընմըշ տըր։

—Իսթանպօլսա Քէրէսթէճիլէրտէ քէ-բէսթէ թաճիրի Գարաեուվան էֆ.՝ 10,000 լիրա աշըգ իլէ թաթիլը թէէտիեաթ իթ-միշ տիր։

—Բէնչէնպիհ կիւնիւ Թագսիմէ Ս. Ցոլհ. Ասկերեան քիլիսէսի քէօշէսինտէ, Գալաթայա կիթմէք իւզրէ Շիշլիտէն կէլ-մէքտէ օլան 37 նումէրօլը թրամվայ ա-բապասը, օ ճիհէթտէքի տէմիր չիպուղըն պօղուլմըշ օլմասընա մէպնի, պէյկիրլէր իլէ պէրապէր խաթթսան չըգմըշ տըր։ Պէրէքէթ վէրսին քի օ էնտատ օրատան պիր եիւք արապասը կէչմէքտէ օլտըղընտան, թրամվայ արապասը պիւսպիւթիւն եէրէ տէվրիլէճէք իքէն, մէզքիւր արա-պանընը իւզէրինէ տէվրիլմիշ վէ իչինտէ պուլընանլար խայլիճէ գօրգմըշլար իսէ տէ, եալընըզ պիր գատընը խաֆիֆճէ ճէրիհատար օլմասընտան պաշգա պիր ֆէ-նալըգ օլմամըշ տըր։ Սագաթլանան արա-պա՝ Շիշլիյէ նագլ իտիլմիշ վէ եօլճըլար՝ տիկէր պիր արապայա ագթարմա օլրն-մըշ տըր։ Թրամվայ չիրքէթի՝ իքինճի տէ-ֆա օլարագ պու եօլտա պիր գազայա

ուղրամըշ վէ պու տա՝ եօլլարըն պօղուգ օլմասընտան իլէրի կէլմըշ տիր։

—Կէչէն կէճէ ֆուրթունանընն չիտտէ-թինտէն, Ֆընտըգլը թարաֆընտա ինչա օլընան տէօրթ խանէ երգելմըշ տըր։ Պու պինալար, քեարկիր օլարագ, տէօրտիւ պիրտէն ինչա օլընմագտա, վէ իքի գաթը եաբըլմըշ օլուպ, իւսթ գաթ չաթըսընընն բուԹրէլլերի տէ գօնուլմուշ իմիշ։

—Պարօն Ամիսթրէյի տաղա գալտըրմըշ օլան չագը Անտրէա իլէ բէֆիգլերի-նին Իզմիրտէ մուհաքէմէսինէ էվվէլքի կիւն տէվամ օլունմըշ իսէ տէ, մուհաքէ-մէնին, չագրի մէրգումընը ճինայէթը սա-պըզասբյա պիրլէշտիրիլերէք իճրա խիլ-մէքտէ օլմասընա, վէ վագթիյէ Մէնէմէն գազասը տախիլինտէն տաղա գալաբրըպ, 600 լիրա պէտէլի խէլաս ագչէսի պէմբ օլտուղը Նիգօլի քէհեանընն չահիտլերի, էվվէլքի կիւն մահքէմէյէ կէլմէմէլերինէ մէպնի, մուհաքէմէ տիկէր պիր կիւնէ թաալիգ գըլընմըշ տըր։

—Սօֆիլու գազասընընն Իբսալա նահի-յէսինտէ պիր գուլիպէտէն հարիգ զուհուր իսէրէք, տէբունինտէքի խալգընտան 8 վէ 10 եաշլարընտա պիրի գըզ վէ տիկէրի էրքէք իքի չօճուղընն էլլերի վէ եիւզլերի եանմըշ օլտուղը հալտէ գուրթարըլմըշ, ֆագաթ պունլարը գուրթարմաեա չալը-շան էնիչթէլլերի միհթերէգէն, վէ սօնրա տախի գըզ չօճուղը՝ եանընգլարընն թէէս-սիրիյէ վէֆաթ իթմիշլեր տիր։

—Ճիսրի էրկէնէ գասապասընտա խա-նէսինտէ եաթմըշ օլան պիր գաարն, օ-ճագլըզընտան գազաէն եաթաղընա վէ էլպիսէսինէ աթէշ սըչրաեարագ վէֆաթ իթմիշ տիր։

ԱՀՎԱԼԸ ՀԱՎԱ

Զըգան ճումա վէ ճումա իրթէսի կիւ-նիւ Գարատէնիզտէ իճրաի հիւքմ իտէն չիտտէթլի ֆուրթունա էնտասընտա զու-հուրա կէլէն տէնիզ գազալարը հագգընտա էլան Լիման բիեասէթինէ թաֆսիլաթ վիրուտ իթմէքտէ տիր։ Իսթանպուլ գա-զէթասը՝ մէզքիւր ֆուրթունա էնտասընտա գըրգ գատար գազա վէ 200է եագընն նուֆուսընն թէլէֆ օլտըղընը բիվայէթ ի-տիեօր իսէ տէ, պու միգտար միհթաճը թահգըզ տըր։ — Սօն խապէրլէրէ կէօրէ, Քէֆքէն լիմանընտա քէրէսթէ եիւքլիւ պիր եէլքէն կէմիսինի բիւզկեար կէօթիւրիւպ, մահվ իթմիշ տիր։— Մէզքիւր լիմանտա, հիւքիւմէթին հիսապընա օտուն համիլ օլան Տէրվիշ վէ Ալէքսանտր նամ եէլքէն կէ-միլէրի պաթմըշլար տըր։— Տէսթունի Եա-նուլաթօ գումբանիասընընն Աստօ նամ վա-

վօրը՝ չարշէնպիհ ագշամը Մուսանիասան լիմանընմըզա կէլիրքէն, Սէրայ-պուռնը էօ-նիւնտէ գարաեա օթուրմըշ տըր։ Իմատ-տընա ըմօրքէօրլէր կէօնտէրիլմիշ տիր։ Գազազէտէ օլան վաքօր տէրունինտէ պու-լընան 30 գատար եօլճըլար՝ Նիգօլաօս նամ մուշ վաքօրըյա գարայա չըգարըլմըշ-լար տըր։ Ասօս վաքօրը՝ Մարմարատա տախի չիտտէթլի պիր ֆուրթունայա թուԹ-թուլմըշ տըր։ Իշպու վաքօր էվվէլքի կիւն եիւզտիւրիւլմիշ տիր։— Տէյիրմէնտէրէ լիմանընտա պաղը գազալար վուգու պուլ-տըղը խապէր վէրիլիեօր։ Բէք չօգ կէմի վէ գայրգլար տէմիրլէրի իւզէրինտէ սիւրիւլ-միշլեր տիր։— Էտէմ բէյիսին եէլքէն կէմիսի իլէ Շահինի Պահրի նամ պօմպարա-սա բարչէանմըշլար տըր։ Էրէյլիտէն հա-րէքէթ իթմիշ օլան պիր սանտալ՝ Տէյիր-մէնտէրէյէ կիտէրքէն պաթմըշ տըր։ Իշին-տէքիլեր պին միւշքիւլաթլէ գուրթուլ-մուշլար տըր։— Գաբլան վաքօրընընն եօլ-ճըլարընը ալմագ իւզրէ էրէյլիյէ կէօնտէ-բիլմիշ օլան թալիսիսէ վաքօրը, հավանընն չիտտէթի սէպէպիյէ չարշէնպիհ կիւնիւնէ գատար մահէլլի մագսուտէ վասըլ օլամա-մըշ տըր։ Վագաա պաթը գարաեէլ ֆուր-թունասը էսմէմէքտէ իսէ տէ, տէնիզ էլան գապարմըշ տըր։ Տիկէր վաքօրլարընն թախ-լիսի իչին էրէյլիյէ վասըլ օլմըշ օլան ըբ-մօրքէօրլէր պու սէպէպլէ իճրաի մուամէ-լէյէ պաշլաեամամըշլար տըր։—Թրապիզօն-տան Տէրիսաատէթէ կէլմէքտէ օլան վէ տէրունինտէ 200 գատար եօլճը պուլընան Մախսուսէնին Պահրը ճէտիտ վաքօրը Էրէյլի լիմանընա սըղընմահա մէճպուր օլ-մըշ տըր։ Եօլընա տէվամ իտէպիլմէք ի-չին հավանընն աչըլմասընա պէքլէմէքտէ տիր։ Գալատան կէլմէքտէ օլան Սէրպիա նամ վաքօր, հիչ պիր լիմանա ուղրամա-եարագ, չարշէնպիհ կիւնիւ լիմանըմըզա վասըլ օլմըշ տըր։

⁂ Սօն խապէրլէրէ կէօրէ, գազազէտէ օլան Գաբլան վաքօրընընն գուրթարըլմասը ամէլեաթընը իճրա իթմէք իւզրէ Պահրիէ նէզարէթինտէն թայեին օլունան գօլ ա-ղասը տալկըճ Մուսա էֆ. իլէ մայէթի՝ հավանընն մուխալիֆէթի սէպէպիյլէ կիտ-մէմիշլեր իտի։ Միւմահիլէյհիմ, տիւն Հիւ-տէյտա վաքօրը իլէ մահէլլի մէզքիւրէ կիթ միշլեր տիր։ Պատէհու Հիւտէյտա վա-քօրը էրէյլիտէ պուլունան Գաբլան վաքօ-րը եօլճուլարընը ալըգ եէրլէրինէ կէօթիւ-րէճէք տիր։

⁂ Քէֆքէն ատասը էօնիւնտէ պու-լունան սէֆինէլերտէն Աեա-Նիգօլա սա-լաբուրեասը էվվէլքի կիւն ֆուրթունանընն չիտտէթինտէն գազազէտէ օլմուշ իսէ տէ, միւրէթթէպաթը գուրթուլմըշլար տըր։

⁂ Էրզրումա վէ ճիվարընա սօն կիւն-լերտէ պիր մէթրօ եիւքսէքլիկինտէ գար եաղմըշ, վէ միլսան իւլ հէրարէ սրքիրտան 24 տէրէճէ աչաղը էնմիշ տիր։

ՎԻԵՆՆԱԿԱՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Ի ԲԱՆԿԱԼԹԻ

51ՐԴ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ

Վարժարանս կը բացուի 3[16 Սեպտ., 1907, միեւնոյն ուղղութեամբ և ծրագրով։

Վարժարանս ունի արդի եկրոբդական դպրոցներուն (Ecole secondaire moderne Realschule) ծրագիրը, միջավայրիս պիտոյիցը յարմարցուած։

ԼԵԶՈՒՆԵՐ. — Հայերէն, Տաճկերէն, Գերմաներէն, Գաղղիերէն, Անգլիերէն։

ԳԻՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. — Ուսանողական, բնագիտական, բնապատմական, պատմական, (կ'աւանդուին Գաղղիերէն և Գերմաներէն լեզուներով)։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ.— Աշխարհագրութիւն, հաշուակալութիւն, թղթակցութիւն, Գաղ. Գերմ. և Անգղ.)։

Ուսուցիչք.— Ներքին և արտաքին 28 ուսուցիչ կը դասախօսեն։

Նորամուտ աշակերտաց ընդունելութիւնը կը սկսի Օգոստոս 17էն, ամէն օր մինչեւ կէսօր։

Հ. ԳԷՈՐԳ Վ. ՓԱՆՋԻԿԵԱՆ
Վարիչ Վիեննական Մխիթ. Վրժ.
20—20

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

	Ղշ.	Բր.
Թէվֆիկ իտիլմիշ Էսկ. ուժ.	100	20—
Բումէլի չըմէնտըֆէրի Ֆր.	159	50
Օսմ. Սիկրթ. չիրքէթի Լ. Օ.	4	10
Տէրիս. Թրամվայ գուբ.	8	
» » Թահվ Ֆր.	473	
Ըէժի	17	35
Տէրիսաատէթ Ըմխթամ	431	
Տէրգօզ	314	
Անատօլը չըմէնտըֆէրի գուբ.	16	40
» » Թահ.	507	

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻԵԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղշ.տան	Ղշ.	Բր.
Պէեազ մէճիտիյէ ֆարգը	107	36
Մէթալիք	89	10
Բօլ	91	20
Ֆրանսզ ալթունը	87	10
Իսկիլիզ լիրասը	110	2
Գըրմիզ	50	
Ռուպլի քեաղըտ	8	66

Սահիպը իսթիեազ վէ մեսուլը ղազէթա
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՑԵԱՆ

ԻՏԱՐԷԽԱՆԷ
Գէյօղլուճա, Թազսիմ ճաասէսիճեսի Ն. 65

Անտրէ, պիր գաչ քէրրէ Ֆրանսայա կէլտիկինտէ, թահգրգը մալիւմաթ իթմէք իւզրէ թէչքիլ օլունմըշ օլան իտարէխա-նէլէրէ միւրաճաաթ իթմիշ իտի իսէ տէ, պունտան հիչ պիր նէթիճէ հասըլ օլամա-մըշ իտի։

Իչթէ Անտրէ Բօգէն՝ եէկէնինէ, էս-նաի հարէքէթինտէ չէօյլէ տէմիշ իտի.

— Ալթը եախսա սէքիզ այտան պէնի Բարիզտէ պուլաճագսըն։ Գիր կէօնա հիւ-մէթսիզլիք իթմէմէք իչին չիմտի իսմինի սէօյլէմէք իսթէմէտիկիմ գատընը քիմ օլտուղընը օլ վագըթ սէօյլէրիմ։ Իճապ իտէրսէ եաբաճաղըմըզը պիրլիքտէ տիւ-չիւնիւրիւզ։ Էմարէ օլարագ եալընըզ չօ-ճուղըն տօղմուշ օլտուղը էվին պուլունտուղը մահէլլի պիւիրիմ։ Վագաա պու բէք ճիւզի մալիւմաթ տրր, վէ չիմտիէ գա-տար պունտան գլեատէ մալիւմաթ էլտէ իտիլէմէտիկի կիպի, պունտան սօնրա տա էլտէ իտիլէպիլէճէկինէ էմին տէյիլիմ։ Լա-քին վաղըթլար կէչտիքճէ, օ պիկիւնահ էվլատըն էլեէվմ ատղ օլուպ օլմատըղընը անլամագ, վէ էկէր սէֆիլճէ եաչաեօր ի-սէ, հալինի տիւզէլթմէք իւզրէ, էլիմտէն

կէլէնի եաբմագ վազիֆէսի պէնի զիեատէ թարիք իտիեօր, զիրա պանա էօյլէ կէ-լիեօր քի, չիմտի պէն զէնկին օլտուղըմ ճիհէթլէ, պու խուսուսա վազիֆէսիզ պուլունմագլըղըմ՝ ֆէնալըգա սէպէպ օ-լաճագ տըր։

Ժէրարընը Բարիզէ մուվասլէթի իւզէ-րինէ, պիր խայլի միւտտէթ կէչմիշ օլտու-ղը հալտէ, Մ. Անտրէ Բօգէն, վատը մու-ճիպինճէ չէհրի մէզքիւրէ վասըլ օլտու, վէ կէլտիկի ագշամ, Ֆօպուր Բուասօ-նիէրտէ ագրապասընտան պուլունան զա-թրն խանէսինտէ, քէնտի չէրէֆինէ պիր էյլէնճէ թէրթիպ իտիլտի։

Ժէրար, բէտէրինին վէֆաթընտան սօնրա քէնտիսինէ պիր չօգ տէֆալար բէտէր-լիք իթմիշ օլան տայրը հագգընտա մու-հապպէթի մախսուսէսի պուլունտրղընտան, էկէր մատամ տը Բիթթասը զիեա-բէթինտէն պէրու զիհնինի իզաճ իտէն սէ-պէպ օլմասա իտի, մէզքիւր էյլէնճէտէն մէճմուն գալաճագ իտի։

Տիկէր թարաֆտան իհթիեար արապա-ճընընն սէսի հէնուզ գուլաղընտան չըգմըշ օլմայրպ, անրն հիքեայէսինի ունուտամա-

եօրտը, վէ իչթէ պու խաթրրէ՝ զիհնինի իզաճ իտէն տիկէր խուսուսը պիր տէրէճէ տէֆ իթտի։

Արապաճընընն նագլ իթտիկի պիչարէ գըզմըշազ, էկէր իրթէսի կիւն պէօյիւք վալիսէսինին նէզտինէ ավտէթ իթմէսէ իտի, պէլքի, հագգսըզ սուրէթտէ պիր թագըմ ուղղունսըզ գըզլար իլէ պիրլիքտէ Սէն-Լազար հապսխանէսինէ աթըլմըշ օլան օ պիչարէնին իչիյլէ մէշղուլ օլաճագ իտի։

Ժէրար, պու գարարը վէրտիքտէն սօնրա, Ֆիքրի, Տըմուր սօգաղընտա քեային էվ իլէ մէշղուլ օլտու։

Ազ էվվէլ, սապգ արգատաչը օլան Էտկար Սէրժի իլէ պունընն եէկէնինէ, եա-նի մատամ տը Բիթթասընն տիլպէր գըզը-նա օ էվտէ բասթ կէլմիշ իտի։

Տայը վէ եէկէնին մուսիգի տէրսի իչին կիթմիշ օլտուգլարը օ էվէ քէնտիսի նէ՞ եաբամագ իչին կիթմիշ իտի։

Օնլար, բիանօ վէ ահէնք մուալիմ Մ. Ալէն Բօրնիքի արամագտա օլուպ, ֆագաթ Ժէրար, իչպու Ալէն Բօրնիքի չախսէն թանրմայրպ, անճագ պիր սալօն-տա, «Լա լանս օ Ժէնեէ» իսմինտէ պիր թէէ-լիֆի էլինէ կէչմիշ իտի։

«Լա լանս օ Ժէնեէ», Գրբթանիատա Մօրպիհան էեալէթինին էն զիեատէ խալ գըսմընտա սահիլ իւզէրինտէ պիր սահրա-նընն իսմի օլուպ, բէտէրինին պիրտէն պի-գըմընտա սահիլ իւզէրինտէ պիր սահրա-նընն իսմի օլուպ, բէտէրինին պիրտէն պի-րէ վէֆաթլյա աչըգտա գալմըշ վէ ու-նուտուլմըշ օլան պիկիւնահ պիչարէնին տօղմուշ օլտուղը մահէլլ, վէ Ալէն Բօր-նիք իսմի տէ, մահէլլի էհալիսինէ մախ-ուս պիր իսմ իտի։

Ժէրար տը Լանգրէյ, պիր գաչ տէֆա մէրգումընը խանէսինէ կիթմիշ իտի իսէ տէ, անէ թէսատիֆ իտէմէմիշ իտի։ Օ ագշամը տա իւմիտի օլմաեարագ, եէնէ օրաեա ավտէթ իտէճէք, վէ իրթէսի կիւն պուլուշմագ իւզրէ պիր գարթ պրագաճագ իտի։

Նիհայէթ արապա Ֆօպուր-Բուասօնիէր սօգաղընտա Ժէրարընը թարիֆ իթտիկի է-վին էօնիւնտէ տուրտու։

(Տեվամը)